

Info hambaarsti assistendi praktika juhendajale

Hambaarsti assistendi praktika on hambaarstiõppe 2. kursuse järgselt suvekuudel toimuv kliiniline praktika, mis vältab 98 astronoomilist tundi. Selle aja jooksul töötab praktikant hambaraviasutuses, teostades hambaravi assistendi tööülesandeid.

Assistendi praktika

Üliõpilase praktika hambaarsti assistendina on ette nähtud õppekavas ja on õppeprotsessi orgaaniliseks osaks, mille eesmärgiks on teoreetiliste teadmiste süvendamine ning iseseisva praktilise töö vilumuste omandamine. Lisaks saab üliõpilane tervishoiusüsteemi kogemuse ja tutvub igapäevase tööga hambaravi kliinikus.

Praktika eesmärgiks on:

- hambaraviasutuse struktuuri, töökorralduse ja asutuse nõuetega tutvumine
- sagedamini kasutatavate hambaravi assistendi töövõtete omandamine
- õppeaja jooksul omandatud teoreetiliste teadmiste ja praktiliste oskuste rakendamine

Õpiväljundid:

- tunneb praktikabaasi töökorraldust ja on saanud meeskonnas töötamise kogemuse
- praktikant jälgib kuidas arst diagnoosib, hindab ja teostab ravi sagedasemate suu- ja näolõualuude piirkonnas esinevatele haigusseisunditele, rakendades ja interpreteerides erinevaid diagnostika meetodeid samal ajal hambaarsti assisteerides
- vastavalt juhendava assistendi ja hambaarsti juhenditele täidab patsiendiga seonduvat dokumentatsiooni, järgides delikaatsete isikuandmete käitlemise nõudeid
- on analüüsinud ja reflekteerinud oma praktikaegset tegevust

Millised on ülikooli ootused praktikajuhendajale?

Hambaarsti assistendi praktika on üliõpilasele üks esimesi kokkupuuteid hambaarsti igapäevatööga. Seega on praktikat juhendaval assistendil ja temaga koos töötavatel hambaarstidel suur mõju praktikandi töövõtete ja hoiakute kujunemisele. Juhendajaks sobib hambaravi assistent, kes soovib ja suudab praktikanti juhendada.

Juhendaja peab olema teadlik praktika eesmärkidest, õpiväljunditest (esitatud eespool) ja hea juhendamise põhimõtetest. Juhendaja teab juhendamisega seotud dokumentatsiooni nõudeid (käesolev juhend ja praktikapäevik)

Konkreetsed juhendajapoolsed tegevused:

- Juhendaja **tutvub käesoleva juhendiga** ja praktikaga seotud **dokumentidega** kas juba eelnevalt või hiljemalt praktikandi juhendamise **esimestel päevadel**.
- Sõlmib praktikandiga **kokkulepped** (nt millised etapid ja protseduurid ja millises järjekorras ja koormuses teostab praktikant iseseisvalt ja millistega pöördub kooskõlastamiseks või juhtnõuude saamiseks juhendaja poole)
- Annab praktikandile regulaarselt **tagasisidet** ja edasisi suuniseid.

Praktikandi vastutus:

- Üliõpilane sõnastab praktika alguses praktikatsükli eesmärgid, kooskõlastab need juhendajaga ja sõlmib juhendajaga kokkulepped praktikatsükli edukaks sooritamiseks.
- Praktika eesmärk on praktikandil tutvuda hambaravi asutuse tööprintsipiidega ja omandada hambaravi assistendi põhilised tööülesanded.
- Tuleb meeles pidada, et **tegemist on alles eriala omandava üliõpilasega, kes tutvub hambaraviasutuse ja -protseduuridega ning kes vajab pidevalt juhendaja tuge** enamustes tööetappides. Töö korraldamisel tasub arvestada praktikandi omandatud oskuste taset ja praktika õpiväljundeid.

Töökorraldus:

- Praktikant siseneb hambaarsti assistendi praktikasse **erineva eelneva kliinilise kogemusega**. Saamaks paremat ülevaadet praktikandi teadmistest, oskustest ja kogemustest, on otstarbekas need **vestluse teel välja selgitada** ning neist lähtuvalt teha kokkulepped, millised on vastastikused ootused praktikale ja teineteisele.
- Kokku leppida, milline on **töökorraldus** (juhendaja töögraafik, kohtumiste ja praktikapäeviku täitmise aeg, osakonna reeglid ja töökultuur jms) ning millised on praktikandi täpsed tööülesanded tema pädevusest lähtuvalt.
- Samuti näidata praktikandile, kus on olulisemad ruumid, milline on üksuse **töökorraldus** (tööpäeva algus ja lõpp, lõunapaus jne) ja kui on kohapeal kasutamiseks töövahendid, siis kus need asuvad.
- Kliinilisel tööol on **ametlik tööaeg**, millest kõrvalekaldeid on võimalikud vastastikusel kokkuleppel juhendajaga ja mis on kooskõlastatud praktikabaasiks oleva hambaraviasutusega.
- Praktikanti tuleb informeerida olulisematest kontaktisikutest, kellega vajadusel kontakteeruda. Samuti kellelt saab praktikant vajadusel **ligipääsu** baasi infosüsteemidele, millised avaldused ja kellele tuleb esitada.
- Töös vajalikud **vahendid** – kas praktikant saab tööriietuse ja isikukaitsevahendid praktikabaasi poolt või peab tal olema mõningad vahendid isiklikud.
- Leppida kokku, kuidas toimub juhendaja ja praktikandi vaheline **kommunikatsioon**. Kuigi see tundub loomulik, tuleks juhendajal praktikanti julgustada küsimusi esitama ja näidata üles huvi tema õppimise vastu. Juhendaval assistendil ja temaga koos töötaval arstidel on suurepärane võimalus innustada noort kolleegi oma eeskujuga ja julgustama teda uurima ja õppima.
- Teha selge kokkulepe, milliseid tööülesandeid on **praktikandi pädevuses sooritada** ja mis ei ole tema tööülesanded. **Praktikant peaks saama arvestatava praktilise (niiõelda isetegemise) kogemuse** sagedamini esinevate haiguste ning nende ennetuse, diagnostika ja standardiks olevate ravivõtete assisteerimisel.
- Keerulisemad juhtumid tuleb konsulteerida ja nende raviastapid koos vajaliku assisteerimisega eelnevalt kooskõlastada juhendajaga.
- Kuidas lahendatakse **probleemid** – eelistatult peaks need esmalt püüdma lahendada koostöös praktikandi ja juhendaja vahel.

- **Probleemi tekkimisel** on soovitatav kasutada **refleksiooni**, kus
 - praktikant kirjeldab olukorda (küsimus: “Mis toimus?”) ja
 - seletab, miks nii läks. Näiteks: “Nii läks sellepärast, et ...” kirjeldades millised oskused/teadmised olid olemas, millised olid puudu, millised sisemised (ärevus, kartus vm) ja välimised tegurid mõjutasid toimimist.
 - Praktikant annab hinnangu oma tegevusele: mis õnnestus, milles oli ebakindel, mida võinuks teha teisiti, mis tunded tekkisid ja
 - koos juhendajaga arutatakse, mida saanuks muuta, mida teha teisel korral.
 - Kui probleemi ei suudeta lahendada praktikandi ja juhendaja vahelises arutelus, siis järgnevalt informeeritakse vajadusel praktikandiga lepingu sõlminud isikut või asutuse juhatajat ja ülikoolipoolset koordinaatorit (juhiabi Anne Suluste, anne.suluste@ut.ee, telefon 7319856).
- **Praktikapäeviku täitmine** on praktikandi vastutus. Selle sisu kontrollib ja vajadusel korrigeerib juhendaja koostöös praktikandiga. Juhendav arst kinnitab praktikapäeviku andmed. Praktikapäevik on mahukas dokument ja seda täidetakse ja kontrollitakse eelistatult jooksvalt.
- **Praktika hindamine:**
Praktikandi tööle annab **hinnangu** praktikandi vahetu juhendaja. Olulistest puudujääkidest on mõistlik teavitada ka ülikoolipoolset koordinaatorit (juhiabi Anne Suluste, anne.suluste@ut.ee, telefon 7319856). Samas tuleks negatiivset hinnangut ennetada, astudes vajadusel varakult eelnevaid samme ülalpool kirjeldatud järjekorras.

Hea praktikajuhendaja:

- Annab noorele kolleegile piisavalt vabadust, olles enne veendunud tema pädevuse tasemes.
- Julgustab küsimuste ja keerulisemate juhtumite korral pöörduma juhendaja poole, et saada kinnitust või juhtnööre.
- Annab konstruktiivset ja õppimist toetavat tagasidet
- Innustab praktikanti uurima ja juurde õppima
- Aitab noorel kolleegil praktika käigus saada juurde eneseusku ja enesekindlust
- Inspireerib
- Juhendmaterjal on koostatud “TÜ meditsiiniteaduste valdkonna arstiteaduse õppekava kliinilise praktika juhendajate juhendmaterjal” alusel

Praktika lõpul:

- esitab üliõpilane täidetud praktika aruande oma e-portfooliosse.
- e-portfooliosse lisatakse ka juhendava õe/assistendi ja juhendava arsti poolt digi-allkirjastatud iseloomustus üliõpilase/praktikandi kohta.
- kui praktikabaas ei soovi dokumenti digiallkirjastada siis võib juhendaja dokumendi käsitsi allkirjastada ja pitsatiga kinnitada, seejärel tuleb dokument skanneerida digitaalseks ja digitaliseeritud dokument lisada e-õpimappi.
- Üliõpilane lisab Moodle'isse täpse lingi oma e-portfooliosse paigutatud failide kohta hiljemalt algava semestri esimese kolme päeva jooksul.

Juhendmaterjal on koostatud “TÜ meditsiiniteaduste valdkonna arstiteaduse õppekava kliinilise praktika juhendajate juhendmaterjal” alusel